

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10 1/2 — kr.
Félévre	5 " " "
Negyedévre	2 " " "
Egy órára	1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.	

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA.

Kiadók: HOFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Nagy hasabos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzetű hirdetések aiku szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Rablók egymás közt.

Debreczen, márczius. 27.

Ritkán vivják a háborukat szabadságért, egyenlőségért s más efféle javakért. Hanem vivják azokat, időtlen idők óta, aranyért, kenyérért s más egyéb kézzelfogható dolgokért. Egy hajórakomány theától datálódik Amerika joga, szabadsága és függetlensége, s csak stilszerű, ha most Amerikának elrablása és jogtiprása a dohány, a rizs és a cukor jegyében történik.

Amerika és Ausztrália között, a csendes Ozeán ölen örök tavaszban és paradicsomi boldogságban húzódott meg a kies Havaii szigete. De rizsszel és czukorral üzérkedő yankeek rajtatörtek, a királyait elkergették, egy-két év múlva az Unio lobogójához egy csillaggal több ragyog majd s Havaii volt, nincs. Rizs, dohány és cukor terem az Atlanti Ozeán ölen, Európa meg Amerika között a gyönyörű Kuba szigeten. Nem telik bele sok idő, s az Unio lobogóján még egy csillaggal több ragyog, s Kubának függetlensége volt, nincs.

Kuba szigete utolsó hirdetője a régi spanyol világhatalomnak, s az elvesztéssel mintha a szívet tépnék ki, a spanyol nemzet holtan esik egybe. Ez magyarázza meg, hogy a szerencsétlen latin nép halálra szántan veszi fel a keztyűt a százszor erősebb angolszász ellenfélle szemben, miután már egy emberöltőn át százszorosan az erején felül számlálattalan milliókra menő vagyont és sok százezer szegény katonát ölt bele cubai hadjáratba. Mert nem új keletű sem a sziget-lakók lázongása, sem az Egyesült Államok rabló szándéka. A mostani forrongás kisebb-nagyobb megszakításokkal éppen harminc esztendeje folyik, s ez az el-elalvó tűz ugyanennyi ideje egyre Amerika felől kappja az éltető levegőt. Enélkül már a Martinez Campos, a Weyler s a Blanco spanyol generalisok elődjei is elbántak volna Kubával, s nem kellett volna kétszer is önkormányzatot adni az engedetlen gyarmatnak. Így azonban a generalisok vadállati kegyetlensége épp oly hiába való, mint a miniszterek számító engedékenysége. Kuba elvész — ha nem ma hát holnap.

Hogy micsoda ürüggyel köt bele Spanyolországba az Unio, az fölöttébb mindegy. Magától robbant-e föl a Maine hajó, vagy valóban spanyol kéz robbantotta föl: az is mindegy. Magának az Egyesült Államok az egyik legerősebb hajójának a havannai, tehát kubai, kikötőben való megjelenése provokáció volt Spanyolország ellen. Az is bizonyos, hanem kiderült, hogy ez a hajó tele volt

lövő és robbanó szerekkel, ami szintén nem vall békés szándékokra. És különös, hogy a nemzeti szokások arculcsapásával az Unio nem vegyes, spanyol-amerikai, hanem tisztán a saját alattvalóiból álló bizottságot küldött ki a robbanások okainak kiderítésére, s ha most ez a bizottság azt állítja, hogy ez a robbanás külső (értsd: spanyol) aknamunkának a következtése, ezt nemcsak a spanyolok, hanem a többi európai nemzetek is — hihetik is, nem is. De az Unio nem is hitelt keres, hanem ürüggyet. Ha nem ezt, hát mást.

Épp azért, akármit bizonykodjanak és esküdözzenek is a kormányok, a spanyol-amerikai háboru kétségtelen. Amerika akarja, tehát meglesz. Amerika pedig azért akarja, mert az ő legfőbb parancsolói akarják, a börzekerályok. Az ő zsebükből került ki a szenátus, a kormány és az elnök, s az ő zsebüik érdeke előbb az, hogy Kubában béke ne legyen, majd az, hogy Kuba belépjen az Unióba. A kubai rizs, dohány, kávé és cukor kellemetlen konkurencia az ő rizsüknek, dohányuknak s egyébüknek — amíg Kuda forrong, ez a konkurencia szünetel. De végre is, konkurrencziától úgy válhatni meg gyökeresen, ha a konkurrens felet magukhoz váltják. A nagy bankok így veszik meg a kis versenyzőket, a régi nagy biztosító társaságok a részvényeik megvásárlásával így veszik kezelésbe a törekvő ujjabbakat, s így váltja magához Amerika is Kubát pénzzel, fegyverrel, minden áron.

Látnivaló: szabadságról itt komolyan szó nincsen. Spanyol cseberből, amerikai vederbe esnek a szép sziget; önálló csak nagyon rövid ideig lesz, ha lesz. Persze Amerikában legalább egyenrangú állam lesz, s ha kizsákmányolják, csak úgy zsákmányolják ki a börzekerályok, mint az Unio többi negyven egynehány államát. Míg a spanyol birodalomban gyarmat, melynek nemcsak a spanyol nemzetet kell eltartania, hanem még hadikárpótlást is kell fizetnie a saját leigáztatásáért.

Végre is: Kuba irtózatossok pénzébe van Spanyolország; a királyság ezzel a pénzzel, természetesen adós; ezt az adósságot pedig kifizesse meg más, mint Kuba? Ezért nem adnak a kubiak semmiféle alkotmányra, autonómia és engedményre; tudják tapasztalatból, hogy mihelyt lecsöndesednek, ez az autonómia holt betű s megkezdődik a nagy fizetség napja. Spanyolország már ezért sem hagyhatja Kubát, mert ha hagyja, nemcsak a dicsősége omlik össze, hanem a hitele is végképpen. S ezzel a spanyol birodalomnak vége.

Az igazat megvallva: Európának nem sok könnye hull majd utána. Némi dtnasztikus érdek siratja majd a spanyol dinasztia elmaradhatatlan bukását — a spanyol regenskirálynő közeli rokona a mi királyunknak. Mondják is, hogy a mi monarkiánk interveniált Washingtonban, de mi nem igen vagyunk tengeri hatalom s minden emberi részvétünk mellett is egyéb gondunk van, mint a nemes mártir-királynő koronája. A többi hatalomnak érdekei arrafelé nincsenek, kivéve Angliát, melynek a spanyol Gibraltar a kezében van, s nagy észak-amerikai birtokát, Kanadát, az Unio vonzásától félheti. De egyrészt Kanada maga is megvédi magát s gazdasági érdekek fűzik Angliához és tiltják el az Uniotól. Másrészt Angliát a föld más részein, Afrikában és Ázsiában sokkal elevebb érdekek s égetőbb veszedelmek készítik nagy figyelemre és teljes erőfeszítésre. Spanyolország alig számíthat más segítségre, mint a dél-amerikai spanyol-portugall származású népekre. De ezek sokkal kevesebben vannak, zülötteltek, gyengébbek, romlottabbak s ősi hazájukkal sokkal többször meghasonlottak, hogysem komoly számba kerüljenek.

Rablás az Unio hadjárata — igaz, hogy rablótól rabol. A spanyol nemzet csak rablásra született, nem munkára, s mikor magánál erősebb versenytárs akadt, a halála meg volt pecsételve. Életre csak azok a nemzetek számíthatnak, amelyek nem zárkoznak el a munka, a haladás és a mivelődés nagy világgözzségétől. Mert a nemzetek élete ebben áll: munkában, haladásban, mivelődésben. (M. H.)

BELFÖLD.

A közös aktívák. A képviselőház hétfő ülésének napirendjére kitűzte a gabobocchei di cattaroi vasutnak kiépítéséről rendelkező törvényjavaslatot is, amelyben arról van szó, hogy a nevezett vasut üzemének első tíz esztendejében az előrelátható üzleti hiány fedezésére évenként 800,000 frtig terjedhető összeg engedélyeztessék a közös aktívák visszafolyó kamataiból. A törvényjavaslat előkészítő tárgyalásának rendjén a Ház pénzügyi bizottságában fölvetették a közös aktívák kérdését s felvilágosítást kértek a közös aktívák állásáról, valamint arról is, hogy minő kamatot számítanak a közös aktívákban adott előlegek után. A miniszterelnök és a pénzügyminiszter eleget is tettek eme kívánságnak s elmondták, — mint értesülünk — hogy a közös aktívák ez idő szerint 34-35 millió frtnyi értéket képviselnek. Ennek az összegnek körül-belül a fele készletben van, a többi pedig az illetékes tényezők fölhatalmazásával előlegül van adva boszniai vasuti s részben egyéb közözügyi célokra, nagy követségipaloták megszerzésére stb. Ezeknek az előle-

geknek fejében a Bosznia és Hercegovina országos bevételeiből évenként 468 000, a közös hadügyminiszterium részéről 250 000 és a közös külügyminiszterium részéről 30 000 forintot fizetnek vissza, a mely visszatérülő összegeknek a legközelebbi tíz évben való újra igénybe vehetése a törvényjavaslat célja. Az előlegek kamatoztatása megfelel a sóbányatartalványok mindenkor kamatlábiának.

A kiegyezés. Hogy ebben a nagyfontosságú kérdésben mily nagy a tájékozatlanság, logjobban mutatja ez a két hír, mely egy napon jelent meg.

A meghosszabbított provizórium. Bécsből jelentik nekünk telefonon: Képviselő körökben határozottan állítják, hogy kevés kihatás van arra, hogy a kiegyezést a parlamentben megismételjék és ez okból a provizóriumot egy évre meg fogják hosszabbítani.

A kiegyezési javaslatok. A képviselőházban ma az a hír terjedt el, hogy Bánffy báró miniszterelnök a Ház keddi ülésén nyújtja be a tizenkilencz kiegyezési javaslatot.

Katholikus autonómia. A katolikus autonómiai kongresszus kilenczes albizottsága egyelőre befejezte működését és legközelebbi ülését április hó 15-re hívta össze Szapary Gyula gróf elnök. Ezen az ülésen már meg fogják állapítani a 27-es bizottság elé terjesztendő munkálat szövegét.

A képviselőház hétfőn, e hó 28-án dél előtt 10 óra-ór ülést tart, melyen folytatják az 1898-ki állami költségvetésről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. Ezenkívül napirenden lesznek még a következő törvényjavaslatok és jelentések:

A kisbirtokosok országos földhitelintézetéről szóló 1879. XXXIX. t.-cikk módosításáról, az 1881. LIX. t.-cikk 3 §-ának módosításáról, a polgarosított magyar határvidékeken fennálló házközösségi intézménynek megszüntetéséről szóló 1885. XXIV. t.-cz. nemely rendelkezéseinek módosítása és kiegészítéséről és a gabela-Boecha-di-cattaroi keskenyágányú vasútnak, valamint Trebinje és Gravosa fele vezető szarnyvonalának építéséről szóló törvényjavaslatok és a Magyarország 1866 évi közegészségi állapotáról az 6 felségéhez intézendő felhírti javaslatról, a képviselőház 1898 évi költségvetéséről és a képviselőház hivatalnokai szolgáinak az 1898 évre drágasági pótlék engedélyezése iránti kérvényéről, a valuta-rendezés céljaira szolgáló aranykészletek ellenőrzéséről, a szecsány-szamos-ai-bunári és szamos-antalfalvi helyi érdekű vasutvonalak engedélyezésének megtörténtéről, a püspök-ladány-füzesgyarmati helyi érdekű vasút engedélyezésének megtörténtéről és a beszterce-borgóprund-borgóbesztercei helyi érdekű vasút engedélyezéséről szóló jelentések.

Méltó folytatás. A sajtóstátáriumot a szocialisták ügyessége részben meghiúsította, mert módját ejtették, hogy elkobzott nyomtatványaik postán zárt csomagokban elvtársaik kezébe juttassák.

Az igazságügyminiszter azonban erre azzal felelt, hogy a következő körrendeletet intézte a kir. ügyészekhez:

A kir. igazságügyminiszternek 858—1898. I. M. E. számú

Rendelelet

a bíróságilag lefoglalt nyomtatványok postai szállításának megakadályozása tárgyában.

A kir. főügyészeknek és kir. ügyészeknek.

Hivatalos uton nyert értesülésem szerint oly igaztató tartalmú nyomtatványok melyeknek lefoglalását a sajtóügyi vizsgálóbíró elrendelte és részben foganatosította is, árumintákba és más hírlapokba rejtve, kereszkötés alatt, vagy zárt csomagokban adatnak fel a postára.

Mint hogy a postahivatalok nagy elfoglaltságuknál fogva mindenhol és minden időben nem fordíthatnak elég gondot a cempészert fel derítésére: felhívom a kir. ügyészek urakat, hogy ott, ahol a nyomtatvány lefoglalása elrendeltetett, valamint ott, ahol a nyomtatványok tilos terjesztése a közrend bünös megzavarására vezethetne, a postahivatalokat keressék meg, hogy az ily határozattal megjelölendő nyomtatványok cempészertét minden törvényes módon

akadályozzák meg, nevezetesen a kereszkötés alatti küldemények beható megvizsgálása után felfedezett nyomtatványokkal a fennálló szabály szerint bánjanak el, a zárt csomagok tartalmának tilos voltára a külső körülményekből és a helyi viszonyok ismeretéből merített adataikat pedig a kir. ügyész urakkal haladéktalanul közöljék és ezáltal az elrendelt bírói lefoglalás szabályszerű foganatosítására alkalmat szolgáltatassanak.

Kelt. Budapesten, 1898. márczius 6.
Erdély, s. k.

KÜLFÖLD.

Lecher a kiegyezés ellen. Lecher Ottó dr. reichsráthi képviselő márcz 15-én Bécs mellett Badenben nagyszámú választó előtt két óra hosszat tartó beszédet mondott a kiegyezés ellen. Beszéde folyamán többször sértő kifejezésekkel illette a magyarokat. Azt mondta például: A magyarok millióit ajándékoztatnak maguknak. Főlöleges itt fejtegetnem, hogy hogyan vélekedünk kitartott személyekről. Majd így szól: Kiténik a betyár-termeszt, előbb-utóbb. Majd a német császár budavári poharköszöntőjéről szólva, így nyilatkozott Brünn város követe: A császár a magyarokat dicsőítette, ám efeledte, mennyivel járultak a németek a magyarok e dicsőségéhez.

Lecher dr. beszédének egyébként ez a lényege: Fejtegeti a kiegyezést, a hogy azt Badeni gróf megkötötte. Szól a cukor és a petrolium adót felemelő törvényjavaslatokról, a melyek ellen teljes erővel fogják folytatni az obstrukciót. Részletesen tárgyalja a bankkérdést, azt mondván többek között, hogy a magyarok is azt az elvet vallják: Olesó osztrák pénzt, de fizetni — soha! A fogyasztási adók restitúcióját nagy igazságtalanságnak tartja, a melyert Ausztria évenként három milliót fog fizetni Magyarországnak. Badeni gróf minden elnyit ki engedett siklani a kezé közül, abban a hiszében, hogy majd kárpótlást talál ezért a kvótában. Ebből az okból ragaszkodott is a junktimhoz. Mivel azonban Badeni gróf bukása után a magyarok törvénybe iktatták, hogy a kiegyezési javaslatok ez év május elsejéig beterjesztendők: az osztrák kormány kénytelen vagy elfogadni a magyar kvóta-javaslatot, vagy elejteni a junktimot. Thun gróf úgy tetszik, az utóbbit választotta. Ebben az alakban még a Badeni grófnál is rosszabb a Thun-fele kiegyezés, mely teljesen elfogadhatatlan és azért a németek változatlanul megmaradnak eddigi (obstrukciós) álláspontjuk mellett. Kérlelhetlenül fognak harcolni a kiegyezési javaslatok ellen.

Beszéd aztán a kormány politikai álláspontjáról és azt mondta, hogy míg a nyelvrendeleteket föl nem váltják nyelvi törvények, addig minden ugynevezett államszükséggel (Stats-Nothwendigkeit) szemben megmaradnak a németek a negáció terén, bár a harcot, úgy mint eddig, parlamentaris eszközökkel fogják folytatni. Megvallja, ez a harc nehéz lesz, igen nehéz, de azért ők vissza attól nem riadnak, — ezzel jó lesz a magyaroknak magukat nem áltatni. A magyarok ama harc tüzenél, melyet a németek a szlávok ellen vívnak, akarják a maguk kisdied gulyását fölmelegíteni: de vigyázzanak, el ne találja őket nyelni gulyásostul az orosz gyomor.

Beszédét körülbelül így végezte be Lecher: Láttuk, hogy mit szenvedtek el nemzeti eszméjükért a magyarok, a csehek, a lengyelek: ne engedjük magunkat a nemzetek által megszegyenteni és ne feledjük, hogy itt, Aisó Ausztria földjén tette tönkre habsburgi Rudolf császár a cseh Ottokár uralmat.

Vilmos császár győzelme.

Debreczen, márczius 28.

A német birodalmi gyűlés szerdai ülésében elfogadta a flotta-javaslat legfontosabb első szakaszát, mely a hajók létszámáról, a formációról és az állományuk hat évre való megállapításáról szól.

E javaslat elfogadásával Németország határozottan rálept arra az utra, melyet napjainkban az igazi nagyhatalmak csaknem kivétel nélkül követnek. Anglia és Franciaország az utóbbi években megkészték tengeri haderejüket. Oroszország 200.000 000 rubelt szándékozik kiadni erre a célra. Nem is szólunk erről a lázas sietségről melylyel az amerikai Egyesült Államok elhanyagolt tengeri haderejüket restaurálni igyekeznek. Mindezek a hadi készülétek szoros kapcsolatban vannak azzal, hogy a hatalmi versengések célpontjai napjainkban tulajdonképpen a tengerentúli országokban, Kelet-Ázsiában, Afrikában, részben Amerikában vannak. Az ott megvéendő területi és kereskedelmi érdekek pedig jelentékeny tengeri haderő kifejtését teszik szükségessé.

Hogy a német birodalmi gyűlés, mely a császár terveivel szemben so áig szívós ellentállást fejtett ki, most megadta magát s a javaslatot igen tekintélyes többséggel megszavazta, annak oka első sorban a világ helyzetének s ezzel a német közvéleménynek lényeges megváltozásában keresendő. Ez utóbbinak megváltozásához a birodalmi politikának a tavol keleten, Kinában történt bátor és szerencsés vállalkozása adta meg a lökést. A német közvélemény arra a meggyőződésre jutott, hogy Németország csak iparcikkeinek tömeges kivitele segítségével biztosíthatja gazdasági továbbfejlődését. Németország már most lakosai egyharmadának élelmészére nézve külföldről való behozatalra van utalva. Az e behozatal fedezésére szükséges sok száz milliót csak iparcikkeinek tömeges kivitele útján szeresheti meg. Már pedig erre nem elég az európai piac. A mindjobban elzárkozó Amerika sem nyújt kedvező kilátást a jövőre. Meg kell tehát küzdeni a német iparnak és kereskedésnek a többi nemzetek versenyével az eddig kevésbé kiaknázott s még további fejlődésre térnyitó világrészekben. A szükség, mely ily irányba hajlítja az ipar és kereskedelmi politikát, évről-évre nagyobb lesz, mert Németország lakossága, ha az eddigi arányban szaporodik, már 1904-ben túl fogja haladni az ötvenhét milliót. Oriási fontossága van e népszaporodásnak, különösen ha összevetjük Franciaország lakosságának stagnálásával. Az eddigi szaporodási arányok mellett huszonöt év múlva Németországnak mintegy kétszerannyi lakosa lesz, mint Franciaországnak.

A németek végre felismerték, hogy e fejlődés, amely örvendetes rájuk nézve a nemzeti politika szempontjából, oly határozottan megköveteli a tágabb látókörű s bátor kereskedelmi politikát s e mi ettől elválaszthatatlan, egy jelentékeny tengeri haderő megteremtését. Ekesen szóló kifejezést nyert ez a felfogás a különböző pártok fejtegetéseiben.

A flotta-javaslat letárgyalása és most már minden kétségen feül álló megszavazása nevezetes esemény a német pártok csoportosulása szempontjából is. Döntő szerepet játszott erészben a klerikális centumpárt, melynek vezérszónoka, Herling a nemzeti politika magasabb szempontjainak lelkes fejtegetéseivel igen nagy hatást ért el. Ezt a hatást még fokozta az, hogy a szónok bajor letére oly határozottan sikra szállt a birodalmi érdekek mellett. Ezzel a centrum lehet mondani, kormányképesé vált a német birodalomban. A kormány most már minden egyes esetben az egyházi és iskolai ügyek terén teendő engedmények árán megszerezheti a centrum támogatását. Ezt Berlinben úgy tekintik, mint a feudális és agrárius reakció gyengülését, ellenben az egyház és kulturpolitikai reakció erősödését.

A szabadelvű és radikális pártok nagy hibát követtek el azzal, hogy a flotta-javaslatot elleneztek akkor is, midőn komoly nemzeti szükségességnek mutatkozott s midőn a szabadelvű választók többsége is meggyőződött arról, hogy nagy birodalmi érdekek követelik a tengeri haderő szaporítását. Vilmos császár pedig ezuttal nehéz, de teljes győzelmet aratott.

A reformátusok konventje.

— Budapesti levél. —

Budapest márcz 26.

— Harmadik nap. —

A konvent tagjai ma is teljes számban jelentek meg a tárgyaló teremben s bár nagy viták nem voltak, mindenki érezte azoknak a kérdéseknek nagy fontosságát, melyeknek elintézése napirendre került. Ezek közül különösen az egyházi adózás és a kolozsvári szeretház ügye érdekli a magyar reformátusokat. Az elsőre vonatkozólag Tisza Kálmán terjesztett be egy határozati javaslatot, melylyel — ha a reformátusok hatóságai a maga egész következettségében keresztülvisznek teljesen el fogja hallgatni a református papok zugolódását, méltatlankodását s bátran mondhatjuk gyanúsítását, melylyel a fixetések javítását célzó törvényjavaslatot fogadták. — Különösen nagy hatással lesz ez az intézkedés a szabolcsi, zempléni zavargó gyülekezetekre, hol a szociális mozgalmakat jó részben éppen az elviselhetetlen egyházi adó idézte elő.

A második a szeretház megalapítása nagy országos érdek, mert valóban itt volt már az ideje annak, hogy a református egyház saját papjainak árva felszedje ugraszóva mintegy az utcáról. A szeretház a Szász Domokos erdélyi püspök eszméje és úgy van tervezve, hogy abban a papok árva papokká neveljék és csak abban az esetben neveljék más irányban, ha a papi pályára alkalmatlanok lennének. És erre a célra a tervezet a papoktól nem kér más segítséget, mint évenként két forintot. Ez oly csekély összeg, mit bizonyosan készséggel fog megfizetni minden református pap.

De mégis tekintettel arra, hogy a református papok nagy része teljességgel képtelen a legkisebb teher elhordozására is, a tervezet kimutatja még azt a forrást is, melyből a szegényebb papoknak ez a két forintos évi járuléka minden megterhelhetetlen nélkül fedezhető lesz. Nagy a valószínűség tehát, hogy a kolozsvári szeretház, mely már tető alatt van, még ebben az évben megkezdheti áldásos működését.

A konvent mai üléséről különben a következőket jelenti tudósítónk:

A reformátusok konventjén mai is Kun Bertalan püspök és Tisza Kálmán főgondnok elnököltek.

Jelen voltak az összes püspökök, továbbá a világi részről a többiek között: Szilágyi Dezső képviselőházi elnök, gróf Dégenfeld József főispán, Bernath Elemér itélőtáblai tanácselnök, báró Vay Béla, Horthy István, Karap Ferencz stb.

Molnár Béla, Radacsi, S a s s Béla, György Endre jegyzők a tegnapi ülés jegyzőkönyveit olvassák, melyek hitelesítése után a konvent megkezdte az ügyek tárgyalását.

Tisza Kálmán elnök jelenti, hogy a tárgyszorozat rendjén a tanügyi bizottság jelentésének tegnap félbemaradt tárgyalása következik. De mielőtt ennek a tárgyalását megkezdene a konvent, határozati javaslatot kíván előterjeszteni. A magyar ref. egyházban igen sok helyen, főleg a kisebb gyülekezetekben oly nyomasztólag nagy az egyházi adó, hogy azokat a református egyház hívei a magok megrontása nélkül nem szolgáltatathatják be, de tekintettel továbbá arra is, hogy a jelenleg benyújtott törvényjavaslat is csak akkor orvosolja a bajokat, ha az úgy módosítatik, hogy ott, ahol az egyházi terhek elviselhetetlen magasak, leszállíthatók legyenek, kéri a konventet, hogy hívja fel az egyházkerületeket:

Határozati javaslat.

Tekintettel arra, hogy az ev. ref. egyház hívei igen sok helyen, főleg a kisebb egyházakban az egyházi adóval nagyon meg vannak terhelve, a mi némely helyen a kevesebb vagyonnal bírókat már annyira nyomja, hogy az eddig kiszolgáltatott lelkesi fizetéseket fentartani és az egyház egyéb kiadását fedezni saját romlásuk nélkül csak alig-alig bírják;

Tekintettel továbbá arra, hogy a lelkesi fizetéseknek államilag történendő kiegészítése is csak azon esetben hozhatja meg a kívánt eredményt, ha adórendszerünk módosításával első sorban s azután ott, ahol ez szükséges, amennyire lehet a közalap segélyével s ha ez sem elég, az állam segélyének is igénybevételével ott, hol az egyházi adó a hívekre nézve túlságosan terhes, annak leszállítása lehetővé tételük:

szólítsa fel a konvent az egyházkerületeket s általuk az egyházmegyéket a következőkre:

- a) Hassanak oda, hogy ott, ahol eddig nem történt, az egyházi törvényünkben a 246. és 247. §-okban megjelölt módon hozassék be a fokozatos egyházi adó, hogy így a teher igazságosabban oszoljék meg; továbbá az ez iránt szükségesek megelőlege után
- b) készítsenek mielőbb hiteles kimutatást arról, hogy egyházként mily nagy egyházi adót fizetnek — megjelölve ezt pénzben — azon hívek, kiknek állami egyenes adójuk 10 frtnál kisebb, ezenfelül lehetőleg mutassák ki azt is, hogy mennyi az egyes egyházakban levő ev. ref. hívek összes államadója és mennyi az egyháznak évi rendes kiadása;
- c) vegyék figyelembe és elkülönítve mutassák ki azt is, hogy ahol felekezeti iskola van, mennyi pénzt vagy pénzértéket fizet tandíj fejében az a szülő, kinek egyszerre két gyermeke jár iskolába;
- d) ezen adatokat egyházként összeállítva lehetőleg mielőbb, de mindenesetre a legközelebbi rendes konventet megelőzőleg terjessék föl a konventre, hogy ezek alapján a konvent megtehesse mindazt, mit egyházunk saját kebelében megtehetők tart s amennyiben ez a szükségképpen elérendő cél érdekében nem mutatkoznak elégségesnek, a továbbiakra nézve a kormányval az Államsegély iránt tárgyalást kezdessen.

Uj §.

Ugyanezen célból utasítsa a konvent a közalapi végrehajtó bizottságot arra, hogy a jövő konventig tegyen részletes és indokolt javaslatot arra nézve: mennyit fordíthat a közalap évenként a hívek terheinek könnyítésére, ha a lelkesfizetések kiegészítése, az állam által életbe lépett és a közalap számára eddig adott 100.000 forint megadatik.

A konvent úgy intézkedett, hogy a benyújtott határozati javaslatot ki fogja nyomtatattatni és a hétfői ülésen veszi tárgyalás alá.

Következnek az egyes bizottságok felterjesztése.

Az egyetemes tanügybizottság felterjesztéseit S a s s Béla előadó teszi meg.

a) A vallás közoktatásügyi miniszternek a középiskolai tanterv módosítása ügyében adott válasza a konvent azt határozza, hogy készítsenek egy önálló gimnáziumi tanterv, hogy a kormány azt is tekintetbe vehesse, mikor az általános tantervet készítik.

b) a szatmári leányiskola segély kérvényének a konvent helyt nem ad.

c) A felekezeti tanároknak kedvezményes vasúti utazás iránti folyamodásukat a miniszter visszautasította. A konvent még egyszer megkísérli a folyamodást.

d) A vallás és közoktatásügyi miniszternek a hitoktatói díjak felemelése iránti kérvényre adott válaszával a konvent úgy vélekedik, hogy a hitoktatók díja már meg van állapítva. meg pedig Budapesten 50 forint, vidéken pedig 25 frt. — azt fölemelni nem lehet.

e) kultuszminiszternek a tanítóváltozás ügyében adott válaszával a konvent úgy határozott, hogy a díjlevelet tanító váltózásnál lehetőleg nem tartják vissza.

f) A középiskolai államsegély kérvényei a következőképpen intéztettek el:

- budapesti kapott 10000.—
- kisújszállási » 11000.—
- mezőturi » 5000.—
- nagy-kőrösi » 6000.—
- szatmári » 10000.—
- székeljudvarhelyi 7000.—

- kolozsvári kapott 4000.—
- békési » 3000.—
- kecskeméti » 4000.—
- zilahi » eddig 11000.—
- fog még kapni 2000.—
- máramaroszi kapott eddig 10000.—
- fog még kapni 2000.—
- miskolci kapott 10000.—
- rimaszombati kapott 3000.—
- eszegrádi » 3400.—
- sajtó szt.-györgyi » 1000.— frtot

g) A nagyvárad felső leányiskola kérvényét pótlólag felterjesztetik a kormánynak.

h.) A nyiregyházi vallásoktatás kérdésében a konvent érdemleges határozatot nem hozott.

i.) A dévaványi egyháznak, népiskolák részére kért államsegély ügyében irt folyamodását a konvent a kormányval nem terjeszti fel, mert a kormány ily czélokra államsegélyt nem ad.

j.) Az udvarhelyi kántortanítók kérvényében a konvent olyképp határoz, hogy feliratot intéz a miniszterhez, miszerint valassza külön a tanítói állást a kántor állásától.

l.) A kassai egyház kérvényében — önálló hitoktatói állás felállítása ügyében — a konvent érdemleges határozatot nem javasol.

m) a kecskeméti jogakadémia szabályzatának kérdésénél az egyház s a miniszter módosításait magévá teszik, de mivel az iratok nem érkeztek be, a konvent javaslatot nem tesz.

n) végre még tudomásul vette a konvent több felsőbb iskola tanári szerződésének megkötését.

S a s s Béla olvassa a tanügyi bejelentését a vallás tanároknak ügyében. A konvent úgy határozott, hogy felhívja a kerületeket, utasítsa a középisk. előjáróságát, hogy a tanári fizetések megállapításánál vegyék figyelembe a vallás tanároknak a többi tanárokkal való egyenlő jogosultságát és fizetésüket éppen olyan összegben állapítsák meg, mint a többi tanárokat.

Olvastattott a közokt. miniszternek leirata, melyben tudomására hozza a konventnek, hogy az állami középiskolákban alkalmazott tanárok kinevezésénél nem lehet tekintettel a jelöltek vallására és különben sem engedheti meg, hogy egy határozott tanszékre kinevezett tanár más tantárgy, nevezetesen a vallás tanításával is foglalkozhassék.

A konvent a miniszter leiratát sajnálattal veszi tudomásul.

A tanügyi bizottság jelentése és javaslata alapján a konvent ma a fentebbieken kívül még számos apróbb belügyeket intézett el.

S z a b ó János, a misszió biz. előadója betérjeszti a bizottság terjedelmes és az egész ország területére kiterjedő misszió ügyekre vonatkozó jelentését, melyből kitűnik, hogy a konvent a múlt évben misszió czélokra 22.230 frtot fordított.

M o l n á r Béla mint a közj. biz. előadója betérjeszti a debreczeni egyházban és a dunamelléki kerületben felmerült vallás-sérelemeket.

A n t a l Gábor nem barátja annak, hogy az egyes gyülekezetek, kerületek, minden sérelem orvoslása vegett a konventhez fordulnak. Vannak nekünk állami törvényeink az ilyen sérelem orvoslására. Nem a konvent, hanem a bíróság van hivatva ilyen ügyekben itélni. Kéri a konventet, hogy az illető egyházat és kerületet utasítsa a törvény útjára.

G y ö r g y E. indítványozza: Mondja ki a konvent, hogy a kerületek csak olyan sérelemeket terjesztsenek fel, melyek ellenesetleg a bíróságoknál nem találnak orvoslást.

S z á s z K. megjegyzi, hogy ezek a sérelmi panaszok éppen azért jöttek a konventhez, mert éppen a konvent utasította erre a kerületeket.

A konvent előbbeni határozatát hatályon kívül helyezi és elfogadja a György Endre indítványát.

A kolozsvári szeretház.

B a r t h a Lajos, a közj. biz. előadója olvassa az erdélyi kerület igazgató tanácsa-

nak a szeretetház ügyére vonatkozó felterjesztését. Ez a felterjesztés hivatkozik a múlt évi konvent egy határozatára, mely szerint a kolozsvári szeretetház tervét a konvent erkölcsileg pártolja, sőt anyagilag való segélyezését is elhatározta, a midőn az építkezési költségek fedezésére évi 510 frt 32 éves tőke kamat segélyt utalt ki a részére. Az igazgatótanács midőn ezért köszönetet mond a konventnek, jelenti, hogy az építési munkálatok már annyira előre haladtak, hogy a szeretetház már a jelen év folyamában megnyitható lesz. A bemutatott terv és költségvetéstől eltérőleg az épület úgy van építve, hogy nemcsak fiu, de leány árvák is felvehetőek legyenek. — De éppen ezáltal nemcsak az építés, hanem a be rendezés költségei is emelkednek, úgy hogy a szükséglet 65.000 frt. Ennek fedezetéül szolgál a konvent által adott 10.200 frt, a fennmaradó 55.000 frt pedig fedezendő lesz az e célból rendezett sorsjáték jövedelméből. Az épület Kolozsváron épült, ott, hol a kolozsvári 3-ik ugynevezett mileniumi díszes templom áll. Kéri az alapsz. és a hozzávetőleges évi költségvetés jóváhagyását. A 4. §. az évi bevételek következő forrásait nevezi meg: 1. adományok 2. az árváknak gyámit. által adandó segélye. 3. a 100.000 frtot meghaladó központi árvái alap jövedelméből egyelőre 1000 frt, 4. minden lelkész e célra fizetendő 2 frt évi járuléka. Erre az utolsó pontra nevezve kéri különösen a konvent jóváhagyását, mert a nagy cél érdekében a jobb fizetéssel ellátott lelkészek bizonyára készségesen megfogadják fizetni ezt a csekély járulékot, a szegényebb lelkészeket pedig egyáltalában nem fogja terhelni még ez a csekély összeg sem, mert kimutatja a segély forrást, melyből a szegény lelkészek a 2 frt évi járulékot közzvetve a konvent után fizethetik.

Szász Domokos püspök hivatkozva a szeretetház égisze szükségére, ajánlja az igazgatótanács kérelmének elfogadását.

Gróf Degegnfeld József annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy az évi szükségletek még nincsenek annyira fedezve, hogy a szeretetház a közel jövőben megnyitáshoz képtelen legyen.

Szász Domokos utal arra, hogy a kalvinista alkotások nem úgy szoktak létrejönni, mint az állami intézetek, itt csak lassan fejlődik minden intézmény. A szeretetháznak már van 6000 frt biztos évi jövedelme azon a 4000 frten kívül, mit most a magyar ref. egyház lelkészeitől kér. Egyszerre nem fognak mindjárt 50 arvat felvenni, hanem csak kevesebbet és csak fokozatosan fogják a létszámot emelni.

Széll Kálmán kéri a konventet, hogy az ügyet tegye le a kerületkehez.

Tieze Kálmán az érvényben levő egyházi törvények értelmében, mint a konvent határozatát mondja ki, hogy a szeretetház ügyét, illetőleg a 2 frt évi járulékat iránt adandó vélemény céljából az igazgatótanács kérvényét leteszi a kerületkehez.

Színház.

Három előadás. Tegnap d. u. a Kosuth-nóta miatt híressé vált *Próbák* a z a s s á g került színe jó előadásban, a közönség sokat tapsolt a főszereplőknek: *Vidornak*, *Szabó Irmának*, és *Sziklaynak*, kik azt meg is érdemelték, de a többiek is, különösen *Szentes* az öreg Bokor szerepében jól megállták helyüket.

Szombaton és vasárnap este berletben ismételték a *Varrásgyűrűt*. Különösen a tegnapi érdemel említést, amelyen *F. Kállay Lujzának* egy szép virág csokrot s abban egy remek művi arany órát lánccsal nyújtottak fel tisztelői.

1848. Hadak útja. Mint értesülünk, *Komjáthy János* színgazgató a mai előadásra meghívta a felsőbb leányiskola növendékeit és a debreczeni 1848/49-s honvédegy- letet és annak egyanruhás csapatát, valamint az apr. 11-ki ünnepi előadásra is.

Színházi műsor:

Kedden *Folt, amely tisztít.*
Szerdán *A gesák, vagy egy japán tea- ház története.* Angol énekes játék.
Csütörtökön *A kis alamuszi.* Ifj. Bokor operettje.

Pénteken berletiszünetben *Trilby.* A fővárosban nagy sikert aratott énekes bohózat. Szombaton *Ugyanez.*
Vasárnap d. u. Gyimesi vadvirág, este Békési és Haday bucsufelleptül *A csikós,* népszimű.

Előkészületben: *A nőszabó,* francia vígjáték, *Adorján báró színmű,* *Az oroszán- vadász,* operette.

A színház bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márczius 28.

Debreczen város színház bizottsága tegnap, szombaton délután ülést tartott a városháza nagytanácsstermében, amelyen *Komlóssy Arthur* főjegyző, mint a polgármester helyettese elnökölt.

A bizottsági gyűlésen először a *Komjáthy János* bejelentését olvasták fel, a melyben társulatának új névsorát terjesztette elő. A bizottság tagjai egyhangulag tudomásul vettek a jelentést, csupán annak egyik pontja felett folyt hosszantartó, élénk eszmecsere.

A primadonna kérdése volt ez. A bejelentés csupán három énekesről nevez meg a szerepkörök precizizozása nélkül.

Roncsik Lajos tanácsos szövel először, aki a névsorból nem látja a kóloratur primadonna szerepkörének betöltését. Azt indítványozza tehát, hogy az igazgató e szerepkör megfelelő betöltésére hívassék fel.

Berger Jenő tudomásul veszi az igazgató bejelentését. A viszonyokkal számolni kell, kérdés van-e megfelelőbb erő a kóloratur pártokra, mint amilyet a három énekesnél kö- zül erre *Komjáthy* alkalmasnak talált? Lehet- tentlen ne kívánjunk.

Komlóssy Dezső. A névsorból világosan látszik, hogy a szubrett szerepkört két erővel is igyekszik betölteni az igazgató, míg a kóloratur primadonna hiányát sajnosan nélkülözzük. Az első esztendőben négy énekesnek volt, úgy ahogy ezt a szerződés vonatkozó szakasza határozottan kiköti. Ma mikor a színészet pártolása Debreczenben fel- lette magas fokon áll, a közönség igényével és a pártolással szemben nem kapjuk meg a jogosan megkívánt erőket. Hozzájárul a *Ronc- sik Lajos* indítványához.

Komlóssy Arthur elnök felolvasa a szerződést a melynek 19. szakasza értelmé- ben az igazgató kóloratur énekesnőt, subret- tet, népszimű énekesnőt és altistánét köteles szerződtetni. Tehát még ha nem is osztá- lyozzuk is szerepkörök szerint a bejelen- tett énekesnőket hiányzik a negyedik éne- kesnő.

Fráter Imre hangsúlyozza, hogy a közönség megvárja a színházi bizottságtól, ho- y érdekeit képviselje s azoknak érvényt szerezzen. Már pedig a bejelentett névsor után a kóloratur primadonna szerepkörét betöltve ő sem látja s bizonyára nem látja a közönség körül senki sem, aki színművészeti kérdésekkel ismerős.

Szentkirályi Tivadar óhaj- tandónak tartaná, hogy a színgazgató a bizottsági ülésekre meghívassék, mert végre is szükség volna itt a tájékoztató s bizonyára akceptálható felvilágosításra.

Elnök ezután szavazásra bocsátja *Ronc- sik Lajos* indítványát s a bizottság szava- zattöbbséggel kimondja, hogy *Komjáthy János* igazgató a kóloratur énekesnői szerep- kör betöltésére felhivandó.

Ezután az opera előadások kérdését vetette fel a színgazgató jelentése alapján a bizottság. *Komjáthy* ugyanis örvende- tesen tudatja, hogy a debreczei operaelő- adásokra háromezer forint subvencziót ajánlott meg a belügyminiszter. Mivel ez a kérdés

mielőbb megoldást nyer, kéri, hogy a biztosító társaságokkal kötött szerződésbe az operai előadások jogát is bevonassék, nehogy a je- lenlegi szerződési feltétel szerint fizetendő összeg újabb terhet képezve, meghiúsítsa a opera előadások lehetőségét.

A bizottság örvendetesen vette tudomá- snl a jelentést, de annak pénzügyi részében a tanácsnak tartja fenn az intézkedés jogát. *Berger Jenő* indítványára azonban ki- mondja, hogy a tanácsot felkéri, hogy a biz- tosító intézetekkel kötött szerződésbe vonassa be az opera előadások jogát is.

Ezután *Komjáthy* kérelmére a szubven- cióból három ezer forint kiadását a tanács előtt javaslatba hozták. *Roncsik Lajos* kulturatanácsost pedig megbízták, hogy a szin- házbizottságnak a szerződés 25. szakaszában kikötött jogánál fogva nézze át a színgazgató üzleti könyveit, mert az abban foglalt adatok alapul fognak szolgálni a közelben kiírandó pályázat új szerződés feltételeihez.

Ujdonságok.

Mit tárgyal a közgyűlés?

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márcz. 28.

Debreczen szab. kir. város törvényható- sága, mint azt már többször jeleztük is az 1898 évi Márczius hó 31-ik napján csütörtökön d. e. 9 órakor a városháza nagy tanácsster- mében tartja rendes bizottsági közgyűlést. A A tárgysorozatot a tanács immár meg is álla- pitotta s az a *Simony Imre* kir. tan polgármester által kibocsátott meghívó szövege szerint a következők:

1. Polgármesteri jelentés, az 1898 január és február hónapokról.

2. M. kir. belügyminiszter ur ó nagy- méltóságának leirata az építés-sza- bályzat kiegészítésére 280/12765 — 1897 bkgy. sz. a. alkotott szabályrendelet jóváha- gyása tárgyában.

3. A nagyméltóságú m. kir. belügymi- niszter ur leirata a *vidéki husbeho- zatala* valamint annak és a helybeli nem iparosok által vágott állatok husának elárusi- tása tárgyában 26/909 — 1897 bkgy. sz. a. alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

4. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ó nagyméltósága leirata, mely szerint a *borellenőrző bizottságok* szabályzata s ügyrende kormányhatósági megerő- sítést nem igényel.

5. Hajdúvármegye közönségének átirata az agrárszociálizmus terje- désenek megakadályozása cél- jából a sajtó és büntetőtörvények módosítása végett, az országgyűléshez intézett feliratának pártolása, továbbá *Hevens- és Gömör Kishont* vármegyék átiratai ugyanezen tárgy feliratuknak hasonszerű felíratl- tal való támogatása iránt, tanácsi javaslattal.

6. Szabolcsvármegye átirata a kö- z- ségi jegyzői kar érdekében, a m. kir. belügyminiszter urhoz intézett feliratának hason szellemű feirattal támogatása iránt, tanácsi javaslattal.

7. Tanácsi előterjesztés a közigazgatási bizottságnak az 1887. egész évről szóló jelen- tése tárgyában.

8. Ugyanez, mely mellett az 1898. évi január 31. tartott számonekérésék jegyzőkönyve, főispán ur ó méltó- ságának átiratával együtt bemutatattik.

9. A számvétség és házipénztár műkö- désére felügyelő bizottság je- lentése az 1897-ik év utolsó ne- gyedéről, tanácsi javaslattal.

10. Tanácsi előterjesztés az 1848-dik év 50 éves fordulóján a káro-unk- ban megünneplése tárgyában.

11. A *dópenztárnok* katonai ügyosztályhoz beosztott r. fogalmazó es egy városi írnök válasza- tása, esetleg ennek betöltése folytán üre- sedésbe jött állásoknak választás utján be- töltése.

12. Tanács-i előterjesztés a kis-uj-utca elején levő 1757 sorszámú városi telek (az u. n. vargaszin) felépítése iránt.

13. Ugyanez a színháznál eszközleendő átalakítások tárgyában.

14. Ugyanez a kisdéd nevű négyországos egyesületének alapító tagjai sorába való belépés, vagy segélyezés iránti megkeresés tárgyában.

15. Ugyanez a kézimunkára nevelő országos egyesületnek pártoló tagjai sorába belépést kérő irnyamodására.

19. Ugyanez a Széchényi-utcai 1804 sorszámú Antal (Adler)-féle házastelek megvétele iránt.

17. Ugyanez a kis-uj-utca éjszakai oldalán levő 1714 sorszámú Áron Miksa féle ház megvétele iránt.

18. Ugyanez a díjnokok és hajduk drágasági pótlék iránti kérelme tárgyában.

19. dr. Balkányi Miklós és társai indítványa a város keleti oldalán létesített új szőlők kertesek elnevezése tárgyában tanácsai javaslattal.

30. Schilling Ferencz és 21. Kertész Imre debreczeni lakos polgárosítási kérelme tanácsai javaslattal.

22. Tanács-i előterjesztés Mitrovits Gyula debreczeni ev. ref. lelképásztor és 24. Ugyanez Dávid Nándor debreczeni lakosnak közzégi kötelekbe felvétele iránti kérelme.

24. Ugyanez Polgári József mezőrendőr biztos nyugdíjaztatás iránti kérelme.

25. Ugyanez Lada Miklós közrendőr nyugdíjaztatása tárgyában.

26. Szücs Lajos városi inrok 2 havi szabadságára iránti kérelme.

27. Szász Sámuel rendőr biztos 3 havi szabad ágot kér.

28. Brummel Gyula állatorvosi oklevelének kihirdetése.

29. Csaplár Jánosné, 30. Erdélyi Györgyné, 31. Fischer Ferenczné, 32. Hódos Lajosné, 33. öz. Kiss Gáborné, 34. Kozma Andrásné, 35. Kovács Andrásné, 36. Szabó Istvánné, 37. Tóth Mihályné bábák okleveleinek kihirdetése.

* Közgylések napja. Tegnap ujra a közzgyűlések napja volt. — Az István gőzmalom, az ág. ev. presbiterium, a faaru raktár szövetkezet, az Iparos kör, a Tisztviselők s. egylete, a keresk. betegs. egylet és az önálló munkások betegs. egylete tartották évi rendez közzgyűléseiket, melyekről térszűke miatt lapunk holnapi számában adunk tudósítást.

* A szabadságharcsi ereklyemúzeum Debreczenben. A szabadságharcsi ereklyegyűjteményt följajánlják megvetelre Debreczennek. Erről értesít a lapunk felelős szerkesztőjéhez intézett következő levél, mely tegnapelőtti számunkra későn érkezett: „Legyen szives lapjában közölni, hogy a székes főváros tanácsa a 48-as és Kossuth-múzeumot jelen helyiségéből rövid idő alatt kiköltözteti, hogy állítólag egy még ezután létesítendő fővárosi múzeum gyűjteményének helyet adjon.

A múzeum alapítója Kreith Béla grófot rendkívül elkedvetlenítette ez eljárás és elhatározta, hogy a 48-as és Kossuth múzeum gyűjteményét esetleg Debreczen városának ajándékozza, mert a székes fővárosban annak megfelelő helyet pénzert nem lehet kapni. A főváros képviselő testületének tagjait körlevélben kértük, hogy ez értékes gyűjteményt ne engedje elpusztulni. Kiváló tisztelettel, Budapest, 1898. márczius 24.

alázatos szolgálja. Szívesen közöljük a levelet azon reményben, hogy komoly alapja van és az említett ereklyemúzeumot a tulajdonosa tényleg Debreczennek, az Alföld metropolisának szándékozik ajándékozni.

* Elmaradt közzgyűlés. A „Zion” betegsegélyző-egylet közzgyűlése, a tagok csekély számmal jelenvén meg nem volt megvárható s azt későbbre halasztották.

* A zeneakadémiából. Szotyori Nagy Károly, az országiszerte ismert nagytekinélyű zeneművész, az általa alapított debreczeni zeneakadémia igazgatója, anélkül, hogy pályázott volna vagy kereste volna, fényes állásra kapott meghívást egyszerre Bécsbe és Budapestre. Ő a budapesti ajánlatot fogadta el. Ennélfogva a tanév végén megválik gyors virágzásnak indult népies műintézetétől s az egyik jeles tanárának Tóth Árpádnak adta át a jövő iskolai évben már Tóth Árpád lesz a zeneakadémia igazgatója. De az alapító művész ezután sem veszi le gondjait az alkotásáról s mint vezérigazgató fogja munkálkodni az intézet tovább fejlesztéséért. Az új igazgatóval a szerződést jövőre nézve a jelenleg működő teljes tanári kar aláírta, u. m. P. Nagy Zoltán tanár, Friedmann Samutánár, Friedmann S. né, Südfeld Paula és Asbóth Vilma tanárnők, A felügyelőnöki állásra pedig öz. Gyöngyössi Sámuelné van szerződötve edesanyjával együtt. Akadémiai orvos Dr. Szotyori Nagy Kálmán marad. A helyiség is a régi marad; Szotyori Nagy Károly zeneakadémiája (Teleki utca) A kitűnő művész távozásával felpezsdülő zenei életünk igen sokat veszít.

* Értekezlet a lovaglóiskola ügyében. Szikszay Gyula és Jablonczay Kálmán tudvalevőleg lovagló-iskolát akarnak felállítani. — Tegnap e tárgyban értekezletet tartottak, melyen a fennállítás lehetőségét beszéltek meg. A szervezködő gyűlést április 3-ára tűzték.

* Baleset. Az izraelita husvét előtt néhány hettel megkezdődnek a pászka készítése. Ma már tökéletesen van annak a készítése. Az idén is hozzá kezdtek már a husvétit táplálék elkészítéséhez. Sajnos ezen gepeknél még csaknem minden évben fordult elő kisebb nagyobb baleset. Tegnap Weisz József pászka gyárában ismét súlyos balesetet idézett elő a vigyázatlanság vagy a tökéletlen gép? Kettler Lina volt ott alkalmazva a gép mellett, hol az volt a dolga, hogy a tesztát a működő gépbe helyezze. Ezen munka közben Kettler Lina tegnap megsomjazott és jobb kezében a tesztát tartva a bal kezével a gép mellett elhelyezett vizes korsó után nyúlt, azonban még, mielőtt a leány szomjuságot elolthatta volna, felső jobb karját megkapta a gép fogas kereke és a ruhával együtt az izompamotot súlyosan kiharapdálta. A megsebesült leányt ajultán vitte Dr. Rózsa Mór orvoshoz a géptulajdonos fia. Dr. Rózsa első sorban felvágta a ruha ujját és ekkor megrendítő látványt látott a szemük elé, a megsebesült karján több-nagyobb seb tátongott, melyeknek látára a sebesült kis-öje is elájult. A hideg víz szerencsére talpra állította az e aultat, kit akkor felkért Rózsa, hogy maga helyett küldjön valakit, ki elég erős lesz a sebesültet tartani műtet közben. Azután az orvos a sebeket kimosta, kivagdalta és 18 ötéssel összevarrta és bekötözte. A gyógykezelés után a sebesült jobban érezte magát. Önkéntelenül felmerült az a fontos kérdés, hogy a baleset vigyázatlanságból történt-e, vagy a gép tökéletlensége okozta. Mi mindkettőt okoljuk, de kevésbbé a vigyázatlanságot. A fogaskerekeknek mindenütt védővel kellene ellátva lenni, különösen ott, ahol már tanulhattak volna az eddigi szerencsétlenségeken. Nem lehet helyes, hogy a munkás biztonsága csak annyiból álljon hogy ha a kezét kissé megmozdítja már megsebesüljön. Különösen óhajtandó volna, hogy a biztonság kedvéért a géptulajdonos egy kissé vigyázatosabb legyen és figyelmeztesse alkalmazotjait a veszélyre, mert bizony kellemetlenül érintene az ilyen balesetek hosszu sora.

* Művész-házasság. — Tapolczai Dezső, harmadéve még a debreczeni szintársulat, most pedig a Vigszínház tehetséges fiatal bonvivantja ma, hétfőn tartja eljegyzését Vizváry Mariskával, a Nemzeti Színház bajos ifju művésznőjével, Vizváry Gyulának, a kitűnő komikusnak és nejeinek, Sziget i Jolannak leányával, a nagy Szige

geti bacsinak, a Nemzeti Színház tiszteletbeli tagjának unokájával. Az igaz szerelem szölte frigy két egyaránt tehetséges fiatal művészt egyesít, a kik közül a vőlegény a Vigszínházban való rövid szereplése alatt is már a közönség kedvenczévé küzdötte fel magát míg a menyasszony, a ki nagynevű művész család sarja, már családi tradíciójánál fogva is a legszebb reményekre jogosít. Az eljegyzést — mely Sziget i báci vendégszerető házában lesz — a fővárosi író és művészvilág osztatlan szerencsekívánata kíséri.

* Távlovgálás. Az ekvítáció tagjai tegnap hajnalban Csicséri Gez. őrnagy iskolaparancsnok és Flohr János százados tanár vezetése mellett két napig tartó harczászati távlovgálást rendeztek.

* Deák Ferencz sérelmei. Ne tessék a haza bölcsere gondolni. Csak egy hasonló nevű részeg munkás kerül bele a napi krónika nyomtatott hasábjába. Késes-utczán tegnap este Busmann György kocsis, Deák Ferencz napszamos s egy 3-ik még most ösmeretlen nevű munkás összeveszték, miközben az ösmeretlen nevű ember Deák Ferencz homlokát bezuzta egy kapavágással, azután elmenekült. A dulakodás közben Lati nek a János szatócs ablakait is betörték. Deák Ferenczet a rendőrség orvosho akartá viinni vérző sebével; de a Herkópárternek se ment, azt mondvan, hogy a róka bőrével számol.

* A fölzavart Cserutca. Véres lávanyosságot rendezett tegnap vasárnapi hangulatában két napszamos a szép egyenes Dser utczán. Kádár J. és Ilye J. estelelé összekapnak valami haszontalanság felett s botjaik vas tagabbik végével argumentáltak egymás fején. A fejek beszakadoztak, miért is a rendőrség közbe lépett, hogy majd ő fogja kigyenlteni a 2 pajtas közt felmerült nézetkülönbséget.

* Felhívás az Iparos Szaktársakhoz! Arra való tekintettel, hogy a marosvásárhelyi ipar és kereskedelmi kamara az iparoskör elnökségét ez évben is megkereste oly czélból, hogy a végvidékeken lakó különben magyar ajku szekely gyermekek között az uttal is többeket kíván városunkban iparos tanonczul elhelyezni: bizalommal kerjük fel úgy az iparoskör t. tagjait, valamint városunkban lakó összes önálló iparos szaktársainkat, hogy a kik szekely fiukat tanonczul el fogadni hajlandók, azok az iparoskör elnöke Sery Edénél irásban vagy szóval jelentkezni sziveskedjenek. Az iparos elnöke.

* Nyilvános köszönet. Az 1849—49 es honvédek egylete részére hozzám következő adományok folytak be: Nagyságos Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester ur, a Takarékpénztár, a Közzgazdasági bank, Legszeszgyár igazgatósága 10—10 frt, az Alföldi Takarékpénztár, a Helyi vasut részv. társaság 5—5 frt. Fogadják a felülfizetk szives adományukért egyletünk nevében ez uton is háias köszönetemet. Dr. Hegedüs Pál elnök.

Népiskolai építkezési munkatervek.

— Saját tudósítónktól. — Debreczen márczius 28.

Most küldik szét a kultuszminisztriumban a közigi bizottságokhoz és iskolafentartókhöz a kisdédovodai népiskolai munkaterveket és utasításokat. Ezentúl, ahol ez utasítások értelmében járnak el, mindenütt a törvény, a pedagogia és higienia minden követelményeinek megfelelő iskola fog épülni. A népiskola demokratikus intézmény. A bérés fiatalok épp oly egészséges, tagas tanteremre van szüksége, mint akármelyik városi gyermekoek.

Wlassics érdeme, hogy a tanuló ifjuság összeegének egészségét, jólétét épp oly fontosnak tartja, mint magát a tantervet. Eddigépp az volt a bajunk, hogy a tantervek és utasítások nagy munkájában csaknem megfeledkeztünk magáról a tanuló ifjuságról. Az ismeret anyag megszerzése mellett nem kö-

ömbös az, hogy a tan. ifjuság milliói éppen ekkoriban milyen épületben töltik napjaikat.

A kultuszminiszternek eltárgyban kiadott rendelete nem egy megújított, pusztá rendelet, hanem nagy nyolcad alakú testes kötet, mely a kisdudovai és elemi népisk. építkezésekhez egészen új, a törvény, a pedagógia és higiénia minden követelményének megfelelő építkezési munkatervet és utasításokat foglal magában.

E munka biztos tájékoztatást nyújt az iskolafenntartóknak az iskola építkezéséről és költségeiről. A mintatervet a ker. miniszterium műszaki osztálya vizsgálta át s hagyta helyben. Higiéniai szempontból pedig az orsz. közegészségügyi tanács állította egybe a nagy munkát.

A vastos műben a legszegényebb község is megtalálhatja az iskolakötelesek számának megfelelő iskolaépületet és annak költségvetését.

Gyönyörűen kidolgozott mintaterv ezek az egy-két, 3 és 4 tantermes iskolaépületek, tanítói lakások és melléképületek építésére. Van itt minta a legszabatosabb méretekkel nyílt és zárt fekvésű terekre, téglá, vegyes falazat, vályog vagy favázás építkezésekre. A legaprólékosabb részletességgel ad utbaigazítást a föld, kőfaragó, ác, tető, vas, bádógos, asztalos stb. munkákra.

Most, midőn 1000 népiskola államosítását tervezi a kultuszminiszter, midőn a főispánok Wlasics körrendelete értelmében az ország összes községeinek nevelési viszonyairól és államosítandó iskoláiról nap-nap után küldik be jelentéseiket; áldásosnak és a tan. ifjuság egész jövőjére kibátó üdvös intézkedésnek tartjuk a kultuszminiszternek a népisk. építkezésekről kiadott mintatervét és az ahhoz fűzött utasításokat.

Nagyerdei levegő a városban.

— Kugler Mihály felolvasása. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márcz. 28.

Hogy milyen megbeszélhetetlen kincs rejlik a debreczeni Nagyerdőben, azt csak ezután fogják tudni igazán méltányolni a debreczeniek, mikor majd a Nagyerdő adja a friss tisztá, miazma és bacillus mentes egészséges ivóvizet a vízvezetékekkel behálózott egész városnak, és mikor majd minden lakásban, műhelyben, hivatalban, korezmában, kávéházban tárczeremben; színházban és templomban hamisítatlan nagyerdei levegőt szívhath szegény és gazdag ember a tüdejébe, melegítve vagy lehűtve, ahogy az évszakok járása kívánja.

Ez pedig nem mese, hanem a jövő fűtési és világítási rendszerének olyan ideája, amelynek gyakorlati kivihetőségében nem lehet kétkednünk, ha meggondoljuk, hogy százévtől ezelőtt eltűnése után almodni sem mertek a villamosság és delezesség csodálatos találmányairól.

Kugler Mihály m. a. v. felügyelő, főmérnök a debreczeni társas életnek nemrég meg egyik legnépszerűbb vezetője szombat este föltette érdekes előadást tartott a Jogász és tisztviselői körben a Tisztviselői levegőjeotthon és a hivatalban az éjszakai székkel meg a hölgyek is többen voltak jelen, kiket — valamint a felolvasó vendéget — orag Dobiecki Sándor a kör alelnöke üdvözölt.

Kugler Mihály hallgatósága feszült figyelmével és élénk tetszése mellett esetszerűen tisztá levegőnek és a kifogástalanul szellőztethető és fűthető lakásoknak, hivataloknak az egészségre roppant fontosságát, felsorolta és bírálta az összes ismert fűtési és szellőztetési eszközök és rendszerek s arra az eredményre jutott, hogy ezek egyike sem felel meg a tökéletes fűtési és szellőztetési ideálnak, már pedig a tisztá és jó levegő ép oly nélkülözhetetlen a tudóknak, mint a kenyér a nyomornak s éppen ez: a szocializmus nem csupán

kenyérkérdés, hanem tudóskérdés is.

Végül megismertette hallgatóságát az ő találmányával az Eolus-szal, melyet nemrég a budapesti mérnök és építész együletben is bemutatott. Ennek segítségével nagy távolságról is lehet a tisztá üde levegőt a városokba, házakba hűtve vagy fűtve szállítani. Tehát Debreczen az ibolyailatu Nagyerdőről látható el levegővel. Felolvasó abban a reményben van, s más szakértők is úgy nyilatkoztak, hogy ez a rendszere a jövő és a XX. század közepén a mostani kályhák már csak muzeumokban fogják mutatni.

Az élvezetes felolvasásért Dobiecki Sándor mondott köszönetet, kívánván, hogy Kugler Mihály találmányának gyümölcse idő előtt megérjen és a feltaláló, mint parfüm szállító szabad bejárást gyakorolhasson a legszebb hölgyek boudoirjaiba is. Az előadást vidám társas vacsora követte.

IRODALOM.

* A szabadság ünnepe. Szinköltevény 3 képből. Irta Kozma Andor Olcsó könyvtár új 1003-64 sz. Szerzője azt az alexandrinusokban irt idillikus szinjátékot a budapesti vígszínház megbízásából készítette. ahol márczius 14-én s azóta még egy párszor elő is adták. Mindenesetre különös ötlet volt még Kozmatól, a Borszem Jankó vezérverselőjétől hogy 1848 melékkünnepére — a 67-es kiegyezésnek zengjen hála éneket. Mig a többi alkalmi szerzők a 8-10 között egy képből lerótták szinten a loyaltás adóját. — Kozmánál a márcziusi eseményekről is csak egy ifjú szavaltásból értesülünk, az egész szabadságharc pedig kiesik a játékból, s még alakoként sem tűnik elő s bizony csak görögül az a fényözön, amit az első képzime hirdet, még ha nem is nyelne el teljesen a Boru és a Béke. Az előbbi a 60-as évek Deák pártját az utóbbi pedig a király koronázást dicsőíti. Jellemzősül legylen elég annyit mondanunk, hogy még csak annyit sem mondanak benne a volt honvédek: Eljen a haza! — mindent elnyel a loyaltás.

A magyar kereskedelmi törvény. (1875 évi XXXIII. t.-cz.) felső bíróságunk elvi jelentőségű határozataival Feldolgozta dr. Barnold Arnold budapesti ügyvéd, 86242 lap. Budapest. Franklin Társulat 1898. Ára 1 frt 20 kr. Ily című kis könyvet küldött be a nevezett kiadó társulat szerkesztőségünkbe mely a maga elé tűzött fel adatot úgyesen oldja meg. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Pillangó. A Pillangó társadalmi és művészeti elclap hatodik száma megjelent. Tartalma az állandó alakok kivül 30 remek illusztráció és számos adoma. A Pillangó a család lapja. Apa, anya bátran kezébe adhatja a serdülő leánya képméretű is. Elővasolvasatja a kis kotnyeleskedő iskolás fiú, aki azt hiszi, hogy neki már mindent szabad olvasni. Nincs benne semmi, ami megmételvez számúve van hasábjában a kétértelműség. A Pillangó szerkesztősége és kiadóhivatala Budapestben. Terézkerut 35. sz. a. van. Előfizetési ára negyedévre 1 frt. Mutatványt kívánatra küld a kiadóhivatal.

Mathematikai és Fizikai Lapok: A matematikai és fizikai társ. megbízásából szerkesztés Kövesligethy Radó és Rados G. 7. évf. 3. f. 1898 márczius. Budapest. A M. T. A. támogatásával kiadja a math. és fizikai társ. Tartalom: Vályi Gyula: Többszörösen perspektív háromszögek a síkban. Beke Manó: A homogen lineár differenciálegyenletek alap-egyenleteiről. Hilbert Dávid: Weierst emlékezete; ford. Kopp L. Jean Perrin: Kathód-sugarak és Röntgensugarak; ford. ifj. Szily K. Megoldott feladatok (Grünfeld Miksa, Klug Lipót, Maksay Z.) Kötött feladat (Krúchák J.) A M. és P. L. évenként 8, legalább 3 ivnyi fűzetben jelennek meg, a nyári hónapok kivételével mindenkor a hó 2-ik feleiben. Egész évf. 24-30 iv terjedelmű lesz. Előfizetési ára 5 frt. A M. és P. Tars. tagjai tagsági díjuk fejében kapják.

Magyar könyvesház. Mondják, hogy a magyar nép nem szeret olvasni; könyveket nem gyűjt, mert a tudományt megveti. Hat éa azt mondom, hogy a ki így beszél, az nem ismeri a jó magyar népet. Bizony, szeret a magyar nép mivelődni, tanulni, olvasgatni. A dall, a mesé, regét mindenha szerete a magyar. A fonóban jobban esik a munka, ha a fiatalok egy-egy szép dalra, nótára gyujtanak, vagy ha az öregek egy-egy szép mesét, regét beszélnek el. Isteneim, hogy elhallgatják az ügyes mesemondót! Csupa szem és fül mindegyik. Bizony én is hallgatom akár reggeltől estig a falu legjobb mesemondóját. Tudok gyönyörködni a magyar népdalokban, melyeknek párja nincs széles e világon. De ha el tudom hallgatni a falubeli mesemondókat; az országos dalosokat, ének és mesemondókat is szeretem ám. Ha a falu büszke ügyes dalosaira és mesemondóira, az ország ne büszkélkedjék azokkal a dalosokkal és mesemondókkal, akik az egész népek, a magyar nemzet összes tagjainak daloltak, énekeltek, meséltek? Ez vezérelte ifj. Nagel Ottó budapesti könyvkiadót, mikor megindította új vállalatát, melynek czime e sorok homlokán olvasható. A »Magyar Könyvesház« időről-időre olcsó fűzetekben jelenik meg s a magyar költőket és írókat ismerteti meg s a magyar néppel. Eddig három fűzet jelent meg a közhasznú vállalatból, mindet Böngérfi János az ismert népies író írta össze. Ezek: Ilosvai Selymes Péter, Ára 5 kr. 2 sz. Tindódi Lantos Sebestyén. Ára 4 kr. 3 sz. Szilagy Mihály és Hajmási László törtémei. Ára 4 kr. Aki szereti a dalt és a mesét (vajjon ki ne szeretné?) olvassa el az apró fűzeteket.

Az Időjárás. Meteorológiai havi folyóirat. A m. kir. orsz. meteorológiai és földmágnességi intézet tisztviselőkarának közreműködésével szerkesztésű fűzetekből kiadja Héjás Endre kir. meteor. intézeti asszistens II. évfolyam. 3 fűzet. 1898. márczius. Tartalom: A magyar korona országainak csapadékviszonyai. (Térképmelléklettel.) R. a. u. m. Oszkár. Szerző ezt a munkáját a Magyar Orvosok és Természet-vizsgálók vándorgyűlése által a S. a. j. o. Karoly-féle alapból kitűzött nyílt pályázaton nyert megbízásból írta hozzá s illudve a térképet elkészítvén azzal a díjjal (200 frt) el is nyerte. Nagy kár, hogy a havonkénti és évszaki térképek nem kisérik. — Felhőmagasság-mérés teodolit nélkül I. I. I. s Ödöntől. — A ködréngés. Raun Oszkártól. Hazánk időjárása az elmúlt február hónapban. Dr. Steiner Lajosról. Apró közlemények: a Reamur hőmérőkről hogyan lehet Celsius fokokat leolvasni. — Eleven barométerek. — Tudósítás H.-Böszörményből. — Nagy eseményiségek rövid idő alatt. — A jövő század éjje meleg lesz! — Nehány szó a meteorológia nyelvzetéről. — Elődeink jóslataiból. — Kérdések. — Feleletek. — Az ógyallai m. kir. meteorológiai obszervatóriumon vezetett megfigyelések eredményei 1898 február havában. — Szerkesztői mondanivalók. Az Időjárás megjelen minden hó 20-an. Előfizetési ár; egész évre 4 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II., Fő-utca 6. szám.

CSARNOK.

Epizódok Zsiga barátom életéből.

— Humoreszk. —

Irta: Viski Böske.

(Folytatás.)

Te pedig végre megsokalva az ordítást, abba hagytad és pár lépést tetél ónagsága felé, a ki irtózza takarva el szemeit és elájult a még mindig tyukszemét tapogató s. t. k. v. ur karjaiba, ki is e kényszerűség folytán végre elengede a cipőt s vele a labát, ekképen az ugrándozásnak is veget veve, foga fel kerjaiban Gabikát és siete azt a gyeprre helyezni, miután igen nehéznek találta volna a drága terhet.

Te pedig látván, szegény Zsiga barátom, hogy itt nem számíthatok segítségére: istenadta sugallatodat követve, elindultam a városba a nélkül, hogy az erre felé szaladó társaságot egy alázsolgására bevártad volna.

Hogy hogyan néztél ki ez állapotban: arra egybizsem nem kíváncsiak a m. t. olvasók, sokkal jobban elképzelhetvén azt, mint a hogy én leírnám.

Egyszerűen csak annyit írok, hogy te két álló hétig nem merted magadat az utcán s még kevésbé Gabika ónagyságánál mutatni a szép számú flastromok miatt, melyekkel a gyorsan előhívott Gárda doktor ur volt szíves ellátni az orrod, szád, állad, nyakad és füledet.

És látod, kedves Zsiga barátom: ez a két hét, a melyet te szobaaristomba töltöttél volt a közvetlen oka, hogy a bájos Gabika ónagysága kövér kacsoinak a bírásától is el-estél, mert azt az időt, (a melyet te a flastromokkal a képeden töltöttél, hogy a sors ime nem is duplán, de triplán adta vissza neked a Mályvay Tihamér járásbírósi töltnök és költő orrán ejtett karczolat) — szépen felhasználta más, még pedig a s. t. k. v. ur, hogy elhódítsa őt előled.

Az egész erdőbeli epizódja gyöngéd homályt borítva, a s. t. k. v. ur megismételte, most már a szoba biztos homályában, hol nem kellett még egy tüskebokorba pottyanozó feltékeny vetélytárs kellemetlen közbeavatkozásától tartani költői prücsök, énekléssel és naptól süített petrezselyem, illetve hagymalevelekkel bélelt szerelmi vallomását, melyet is Gabika ónagysága bájos mosolylyal bajuszkás ajkán — ez alkalommal már nem holmi „gyáva kölyök“-féle szólással viszonzott, hanem szépen odaborulva a s. t. k. vezetői kebelre, biztosította őt viszonzszerelméről.

Te pedig, szegény Zsiga barátom, erről mitsem tudván, a régi szép reményekkel indultál utnak most már határozottan megkérési szándékkal, frakkban és a flastromoktól megtisztult arczodon önhit mosolylyal, Gabika ónagyságához a saját-háza előtt megállítal lélekzetet venni s mivel most nem volt egy Mályvay ur, a ki bátorítólag megszorította volna a kezeidet, csak a nélkül kopogtataltál be,

— Szabad — hallatszolt ő nagysága szopránja.

Mikor beléptél, kellemetlen megütközéssel voltál kénytelen s. t. k. v. urat is ott láthatni. „No, mára vége a megkérésnek“ — gondoltad lehangoltan. Ő nagysága azonban szépen karonfogva a s. t. k. v. urat eléd vezette mint egy hét óta boldog vőlegényet.

— Akarcsak Malika — hebegted két percnyi megnemulás után megsemmisülve. Aztán köszönés nélkül kirohanva, beleültel a „Zöld Párduc“ című vendéglőbe és reggelig ittal bánatodban, megint csak Mályvay ur nélkül).

A harmadik esetet majd máskor mondom el. Addig is ne apprehendaj rám, kedves Zsiga barátom, ha néhol talán kissé indiszcret voltam.

(Folyt. köv.)

Nyilt-tér.*

Tekintetes Szerkesztő Úr!
A Debr. Reg. Ujság f. évi febr. 7-iki számában szerencsétlen fiamra Szathmári Lajosra vonatkozó hírre nézve több oknál fogva még csak most tehetem meg észrevételeimet. Tisztelettel kérem ennek közlését. Ami a közlemény utóbbi részét a fiam és felesége között február 5-én történt szomorú eseményt illeti, fájó szívvel kell elismernem, hogy az keserű való, hogy — sajnos — ugy történt tény, de aztán ami a közlemény első részét fiam jellemzését házas életükben fiamnak mint férjnek gorombáskodásait, továbbá a nép s-predékével való összefogódást a mesterségehez tartozó szerszámok el-elpocséklása s megívása a budapesti rendőrséget illetik, kinyilatkoztatom, hogy az nem egyéb

*Ezen rovásban közöltékért nem vállal felelőséget a Szerk.

szépség és nemtelen rágalmazásnál, amely tudtommal egy oly egyén tollából származott, ki egy tekintélyes erkölcsi testületnek méltán megvetett sópredéke s bizony jobb volna neki saját háza s a hivatala előtt sepergetni a sok piszkot, amely már két ízben zudult reá annyira, hogy a szája sincs ki egészen az árból. De hát ki Ön? Tóth Mihály ref. tanító, aki furcsa élete miatt most ismét fegyelmi vizsgálat alatt áll. Ön talán ugy véli eleget tenni hivatalos kötelességének, ugy vél apolni növendékei lelkében és szívében a vallás erkölcsiségét, hogy csalados ember létére 18 évig viszonyt folytatott s mint hírlík, folytat még ma is egy férjtelen nővel, vagy azzal ezen nő kapujában az őnt földről felállani segítő iparos tanonezot felpofozta, vagy talán azzal, hogy saját tantermében a 10 éves fiu gyermekek előtt kér halasztást, várakozást a beváltás végett saját kontóját felmutató kétes hölgyektől? stb. stb.

Uram kár Önnek a szomorú tények miatt bántódó szülek s testver kesergő szívét a világ elébe hurezolt valótlan jellemzésekkel még jobban is keseríteni s bánatát a világ megvetésével nagyobbítani és a hírlapíró közönséget félrevezetni.

H.-Nánás, 1898. márczius 27.

Szatmári Sándor,
iparos.

Természetes

Parádi Arsen

és vastartalmú könnyen emészthető
Gyógyforrás Specificum.

Legelőkelőbb orvosi szaktekintélyek által rendelve: **sápkór, vérszegénység, elhízás, női betegségek, ideg- és bőrbajok**nál, valamint **görvélykóros** esetekben.

Gróf Károlyi Mihály,

uradalmi felügyelősége Parád.

Ismerető füzeteket ingyen és bérmentve küld a

Főraktár: **Édeskuty L.** Budapest

cs. és kir. udvari szállító

V., Erzsébet-tér 8. sz.

Kapható minden gyógytárban és megbízható faszkerkedésben.

233/1898 szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. bíróságnak 3203/1898 P. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Scherz és Kramer czég részére Szabó István debreczeni lakostól 115 frt tőke ennek 1897 évi deczember hó 27-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 29 frt 20 kr. perköltség erejéig 1898 évi febr. hó 1-én bíróság felül es lefoglalt és 696 frtra becsült szalonna, 2 ló, szekér, és butorokból álló ingóságok **1898. évi márczius hó 31-ik napján d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben N. Hatvan utca 1533 sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen a legelőbbet ígérőnek, azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1898 márcz. 11.

Bódogh Zsigmond

bir. kiküldött.

Kávéház átvétel és megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a **Sas-utcán** lévő

„Otthon“ kávéházat

megvettem s azt továbbra mint tulajdonos vezetem. Czélszerű átalakítás, modern berendezés, izletes és kiváló minőségű kávéházi italokat szereztem be s azoknak pontos felszolgálása, vendégeim kényelme, törekvésem főcélját képezik.

Midőn e téren évek során át szerzett tapasztalataimra hivatkozva, szives pártfogást kérek, tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönséget az „Otthon“ kávéház f. évi április 2-án, szombaton, elsördendő zenekar közreműködése mellett tartandó **ünnepélyes** megnyitására meghívni.

Tisztelettel

Lévai J.

Kávéházamban az összes helybeli lapok mellett a következő lapok olvashatók: Egyetértés, Pester Lloyd, Pesti Hírlap, Országos Hírlap, Magyarország, Mátyás diák, Borsszem Jankó, Üstökös, Fliegende Blätter, Magyar Figaró.

Hajduvármegye Alispánjától.

3237 szám.
1898.

Hirdetmény.

A Nagy-várad-budapesti törvhat. közút 1—2 k. m. szakaszán, a hadház polgári törvhat. közút 30. 31. k. m. szakaszán, és végül a debreczen egri törvhat. közút 58. 59. k. m. szakaszán levő 3 drb. hid újból építését 5948 frt 16 kr. összeg erejéig engedélyeztem.

A fent említett munkálat foganatosításának biztosítása céljából az **1898. évi április hó 15-ik napjának 10 órája** a hivatalos helyiségemben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 óráig hozzám anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a nevezett m. kir. állam építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen, 1898. márcz. 17-én.

Rásó Gyula

kir. tan. alispán.

Bámulatos olcsó árak!
Ifj. Kovács S.

czégnél
Kossuth-utca I-ső tkpéztár épület.

5000 pár
női, férfi és gyermek

cszipő

1 frttól kezdve.

Azonkívül

női és férfi

divat cikkek

alkalmi vétel folytán

mesés olcsó árban

beszerezhetők a

fenti czégnél.

61/1898 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 99/1898. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Grosz Andor és Fried cég részére Mandel Béni debreczeni lakostól 500 forint tőke, ennek 1896. évi szeptember hó 25. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 59 frt 82 kr. perkölttség erejéig 1897. évi december hó 31-én bíróság felülfogialt és 429 fitra becsült hutorokból álló ingó-ágok **1898. évi márczius hó 30-án d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és Teleky-utca 2169. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. évi márcz. 1-én.

Sugár Gyula
bir. kiküldött.

Legjobb magvak
az eredeti **Erfurti magvak.**

Kaphatók

Deutsch Albert és Fiánál

Hatvan-utca 1096.

Lóhere és Luczerna magvakat tisztítani és arankamentesíteni felvállalunk.

Szőlőtermelőknek
és
szőlőexporteurőknek

ajánlok jutányos ár mellett

szőlőkiviteli kosarakat 5 és 10 kiló sulyra, valamint kosár utazó bőröndöket, ruhás- és papirkosarakat.

Vállalkozóknak kubikos és saroglyás targonezákat, kerti berendezéseket.

Megrendeléseket kerékgyártó és kosárkötő munkákra igen olcsó árak mellett elfogadok.

Tisztelettel **Bernáth Jenő**

rabmunka vállalkozó, a törvénszékkal szemben.

Az általam legmondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzleiben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertár DEBRECZENBEN, (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.